

Contribució al coneixement de la distribució dels macroheteròcers de la Garrotxa amb dades del quadrat UTM 31TDG67

Eduard Guzmán

Ronda Arraona 81; E-08192 Sant Quirze del Vallès

Abstract. *Contribution to knowledge of the macromoths of La Garrotxa with data from the monitoring square UTM 31TDG67.* Data are given regarding the flight period and localities of various species of macromoths from the monitoring square UTM 31TDG67, which improves knowledge of these families in the county of La Garrotxa.

Resum. S'exposen dades sobre l'època de vol i localitats on han estat observades diverses espècies de famílies de macroheteròcers dins del quadrat UTM 31TDG67 com a contribució al coneixement de la distribució d'aquestes famílies a la Garrotxa.

Key words: Lepidoptera, Macroheteròcera, La Garrotxa, Catalonia, Iberian Peninsula.

Introducció

En un article d'aquest mateix butlletí (Guzmán 2013) es presenta el seguiment de les espècies de Noctuidae trobades a la zona de Tortellà i voltants (dins el quadrat UTM 31TDG67) al cap de tretze anys de l'últim cens publicat i se citen noves espècies de Noctuidae per a la Garrotxa.

Si bé són molts els articles i llistes publicats que han permès estudiar en profunditat el grup dels Noctuidae a la Garrotxa, no passa el mateix amb altres famílies de macroheteròcers. Sigui per la dispersió de les dades publicades o pel fet que no s'han publicat les referents a col·leccions privades, es fa difícil fer una llista global de les espècies d'altres famílies de macroheteròcers presents a la zona.

Com a contribució al coneixement dels macroheteròcers de la Garrotxa, donem a conèixer la relació d'espècies, l'època de vol i les localitats dins del quadrat UTM 31TDG67 on han estat observades.

En el seu treball de llicenciatura, Bellavista (1985) exposa les espècies de Noctuoidea conegudes fins aleshores de les famílies de Notodontidae, Arctiidae i Lymantriidae, entre d'altres, i és de les poques publicacions que permeten fer una primera aproximació bastant àmplia a les espècies de macroheteròcers presents a la Garrotxa, especialment als voltants de la zona del Puigsacalm.

Material i mètodes

La zona principalment prospectada és Tortellà i el seu entorn (fig. 1). Per dur a terme el cens d'espècies ens hem servit d'observacions fetes a l'enllumenat públic i de recerques amb trapes de llum actínica de 6-8 W i, esporàdicament, amb trapes d'esquer de fruites.

Les zones prospectades amb més freqüència han estat l'entorn de les localitats de Tortellà, Montagut i Argelaguer, totes dins del quadrat UTM 31TDG67.

Fig. 1 Vista panoràmica de la zona de Tortellà i el seu entorn amb el paisatge típic de l'Alta Garrotxa. Al fons el Canigó nevat.

Relació d'espècies

En la relació que segueix s'indiquen amb (*) les espècies que considerem interessants per a la zona i amb (**) les que no figuren a la llista de Bellavista (1985). La distribució per famílies es presenta a la taula 1.

Lasiocampidae

Malacosoma neustria (Linnaeus, 1758). VI-VII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.

Poecilocampa populi (Linnaeus, 1758). XII. Montagut.

Lasiocampa quercus (Linnaeus, 1758). VIII-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguer.

Lasiocampa trifolii (Denis & Schiffermüller, 1775). VIII-X. Tortellà, Montagut.

Macrothylacia rubi (Linnaeus, 1758). IV-VI. Tortellà, Montagut.

**Odonestis pruni* (Linnaeus, 1758). V-VI, VIII. Tortellà, Montagut, Argelaguier.
Dendrolimus pini (Linnaeus, 1758). VI-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguier, Sant Jaume de Llierca.
Pachypasa limosa (Serres, 1827). VI-VII. Tortellà.
Phylodesma suberifolia (Duponchel, 1842). IV-V, VII-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguier.
Gastropacha quercifolia (Linnaeus, 1758). VI-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguier.

Saturniidae

Graellsia isabelae (Graells, 1849). III-VI. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller, 1775). V-VI. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Eudia pavonia (Linnaeus, 1758). IV. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.

Sphingidae

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758). V-VI, VIII-X. Tortellà, Montagut.
Acherontia atropos (Linnaeus, 1758). VIII-X. Tortellà, Montagut.
Sphinx ligustri (Linnaeus, 1578). V-VIII. Tortellà.
Sphinx maurorum (Jordan, 1931). IV, VI-IX. Tortellà, Montagut.
Marumba quercus (Denis & Schiffermüller, 1775). VI-VIII. Tortellà, Montagut.
Mimas tilae (Linnaeus, 1758). IV-VIII. Tortellà, Montagut.
Smerinthus ocellata (Linnaeus, 1758). VI-VIII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Laothoe populi (Linnaeus, 1758). V-IX. Tortellà, Montagut.
Hemaris fuciformis (Linnaeus, 1758). IV-V, VIII. Tortellà, Montagut, Argelaguier.
Hemaris tityus (Linnaeus, 1758). V. Montagut.
**Proserpinus proserpina* (Pallas, 1772). V-VI. Tortellà.
Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758). V-X. Tortellà, Montagut, Argelaguier.
Hyles euphorbiae (Linnaeus, 1758). IV-V, VIII. Tortellà, Sant Jaume de Llierca.
Hyles livornica (Esper, 1779). V-VIII. Tortellà, Montagut.
Deilephila elpenor (Linnaeus, 1758). VII-VIII. Tortellà.
Deilephila porcellus (Linnaeus, 1758). VIII-IX. Tortellà, Sant Jaume de Llierca.

Notodontidae

Phalera bucephala (Linnaeus, 1758). V-VIII. Tortellà, Montagut.
Cerura iberica (Templado & Ortiz, 1966). III-V. Tortellà, Montagut.
**Cerura erminea* (Esper, 1783). VI-VII. Tortellà, Montagut.
***Neoharpya verbasci* (Fabricius, 1798). IV-VIII. Tortellà, Sant Jaume de Llierca.
Furcula bifida (Brahm, 1787). IV-VIII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Stauropus fagi (Linnaeus, 1758). IV-IX. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Peridea anceps (Goeze, 1781). IV-VI. Tortellà, Montagut.
Notodonta dromedarius (Linnaeus, 1758). IV, VI, IX. Tortellà, Montagut.
Notodonta ziczac (Linnaeus, 1758). VI-IX. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Notodonta tritophus (Denis & Schiffermüller, 1775). IV-VII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.

***Ochrostigma velitaris** (Hufnagel, 1766). V. Montagut.
Drymonia ruficornis (Hufnagel, 1766). IV-V. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Drymonia querna (Denis & Schiffermüller, 1775). IV-VI. Tortellà, Montagut.
Harpyia milhauseri (Fabricius, 1775). IV-VIII. Tortellà, Montagut.
Pheosia tremula (Clerck, 1759). IV-VII, IX-X. Tortellà, Montagut, Argelaguer.
Pterostoma palpina (Clerck, 1759). III-VI, VIII-X. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca, Argelaguer
Ptilodon cucullina (Denis & Schiffermüller, 1775). VII-VIII. Tortellà
Spatalia argentina (Denis & Schiffermüller, 1775). V-VII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Gluphisia crenata (Esper, 1785). V-VII. Tortellà, Montagut.
Clostera curtula (Linnaeus, 1758). III-V, VIII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Clostera pigra (Hufnagel, 1766). III-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguer.
Rhegmatothila alpina (Bellier, 1881). III, VI. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca

Thaumtopoeidae

Thaumtopoea procesionea (Linnaeus, 1758). VIII-IX. Tortellà, Sant Jaume de Llierca.
Thaumtopoea pityocampa (Denis & Schiffermüller, 1775). VI-IX. Tortellà, Montagut.

Lymantriidae

Elkneria pudibunda (Linnaeus, 1758). III-V. Tortellà, Montagut, Argelaguer
Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758). VI, VIII, IX, XI. Tortellà, Argelaguer
Lymantria dispar (Linnaeus, 1758). VII-VIII. Tortellà, Montagut, Argelaguer
Lymantria monacha (Linnaeus, 1758). VI-VIII. Tortellà, Montagut.
Arctornis l-nigrum (Müller, 1764). V-IX. Tortellà, Montagut.
****Ocneria rubea** (Denis & Schiffermüller, 1775). VIII-IX. Tortellà.
Euproctis chrysorrhoea (Linnaeus, 1758). VIII. Tortellà, Montagut.

Arctiidae

Paidia rica (Freyer, 1855). VIII-IX. Tortellà.
Pelosia muscerda (Hufnagel, 1766). VI. Tortellà, Argelaguer.
****Apaidia mesogona** (Godart, 1824). VI. Tortellà.
Miltochrista miniata (Forster, 1771). VI. Tortellà, Montagut.
Atholmis rubricollis (Linnaeus, 1758). VII. Tortellà.
Lithosia quadra (Linnaeus, 1758). VI-IX. Tortellà, Montagut, Argelaguer.
Eilema complana (Linnaeus, 1758). VII. Tortellà.
Eilema caniola (Hübner, 1808). VI-X. Tortellà, Montagut, Argelaguer.
Eilema palliatella (Scopoli, 1763). IX. Tortellà.
Eilema griseola (Hübner, 1803). VI-VIII. Tortellà, Montagut.
Eilema uniola (Hübner, 1703). VI-VIII. Tortellà.
Eilema depressa (Esper, 1787). VI-VIII. Tortellà.

Eilema sororcula (Hufnagel, 1766). IV-VIII. Tortellà.
****Cybosia mesomella** (Linnaeus, 1758). VI. Sales de Llierca.
Spiris striata (Linnaeus, 1758). VI. Tortellà.
Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758). III-IX. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Cymbalophora pudica (Esper, 1784). IX. Tortellà.
Spilosoma luteum (Hufnagel, 1766). VI-IX. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca, Argelaguer.
Spilosoma lubricipeda (Linnaeus, 1758). V-VIII. Tortellà.
Diaphora mendica (Clerck, 1759). III-V. Tortellà. Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Diacrisia sannio (Linnaeus, 1758). V-VIII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Epicalia villica (Linnaeus, 1758). V-VI. Tortellà, Montagut.
Arctia tigrina (Villers, 1789). IV-V. Tortellà.
Arctia caja (Linnaeus, 1758). VIII-IX. Tortellà.
Euplagia quadripunctaria (Linnaeus, 1758). VIII-IX. Tortellà.
***Tyria jacobaeae** (Linnaeus, 1758). V. Tortellà. (1 sol exemplar el 15.V.1978)

Cossidae

Cossus cossus (Linnaeus, 1758). VIII. Tortellà, Montagut.
***Stygia australis** (Latreille, 1803). VII. Tortellà.
***Parahypopta caestrum** (Hübner, 1808). VIII. Tortellà.
Dyspessa ulula (Borkhausen, 1790). V. Tortellà.
Zeuzera pyrina (Linnaeus, 1761). VI-VIII. Tortellà, Montagut.

Limacodidae

Hoyosia codeti (Oberthür, 1883). VIII-IX. Tortellà.

Thyrididae

***Thyris fenestrella** (Scopoli, 1763). V-VI. Tortellà.

Drepanidae

Thyatira batis (Linnaeus, 1758). VI-VIII. Tortellà, Argelaguer.
Habrosyne pyrrhoides (Hufnagel, 1766). VIII. Tortellà, Argelaguer.
Tethea ocellaris (Linnaeus, 1767). V-VIII. Tortellà, Montagut, Sant Jaume de Llierca.
Cilix hispanica (Pérez de Gregorio *et al.*, 2002). III-IX. Tortellà.
Cilix glaucata (Scopoli, 1763). III-VII. Tortellà, Montagut.
***Drepana curvatula** (Borkhausen, 1790). VII-VIII. Tortellà, Argelaguer.
Watsonalla uncinula (Borkhausen, 1790). III-XII. Tortellà, Montagut, Argelaguer.

Castniidae

***Paysansidia archon** (Burmeister, 1880). IX. Argelaguer. VI-VIII. Besalú.

Taula 1 Nombre d'espècies de cada família i percentatge aproximat respecte al cens total que es coneix de cada família a Catalunya.

Família	Nombre d'espècies a l'UTM 31TDG67	% d'espècies sobre el cens de la família a Catalunya
Lasiocampidae	10	53
Saturniidae	3	75
Sphingidae	16	94*
Notodontidae	22	79
Thaumatopeoidea	2	100
Lymantriidae	7	50
Arctiidae	26	54
Cossidae	5	71
Limacodidae	1	50
Thyrididae	1	100
Drepanidae	7	41
TOTAL ESPÈCIES	100	

*Excepte espècies migradores ocasionals

Referències bibliogràfiques

- Bellavista, J. 1985. *Contribució a l'estudi dels noctuoidea (Lepidoptera) del Puigsacalm i d'altres indrets del Prepirineu oriental i aportació de noves dades per a un millor coneixement de llur distribució a Catalunya*. 608 pp. Tesi de llicenciatura (inèdita). Departament de Zoologia, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona.
- Guzmán, E. 2013. Seguiment dels noctuids a la zona de Tortellà (Alta Garrotxa), amb citacions d'espècies noves per a la Garrotxa (Lepidoptera: Noctuidae). *Butll. Soc. Cat. Lep.*, 104: 45-48.

Data de recepció: 29 d'octubre de 2013

Data d'acceptació: 11 de desembre de 2013